

Actieplan Bodem en Water

Ruimte voor experiment en kennisdeling

- Samenwerking tussen Provincie Flevoland, LTO met alle Flevolandse agrarische netwerken en Waterschap Zuiderzeeland.
- Bovenwettelijke verbeteren van de bodem en het water op Flevolandse landbouwgrond als basis.
- Gebiedsprocessen samen met, en vaak op initiatief van agrarische ondernemers.
- De vragen en behoeften van het gebied als vertrekpunt voor een integrale aanpak waar een gezonde bodem en daaruit een goede waterkwaliteit het streven is.
- De sleutels tot deze samenwerking:
  - Gelijkwaardigheid tussen alle partijen.
  - Het processen steeds van onderaf samen met ondernemers worden opgestart.
  - Actie, go with the flow en werk aan activiteiten in een netwerk en haalbare doelstellingen

Actieplan
Bodem
& Water

Actieplan Bodem en Water

Ruimte voor experiment en kennisdeling

Actieplan
Bodem
& Water

Actieplan bodem en water

In de loop van tijd is een breed netwerk ontstaan met veel betrokken partijen, waaronder alle Flevolandse agrarische netwerken, onderwijs- en kennisinstellingen en delen van het agrobetriebsleven

Samenwerkingsverband provincie Flevoland,
LTO Flevoland, waterschap Zuiderzeeland

Door gezamenlijke inzet op bodem en water het
perspectief op een duurzame landbouw te versterken.

Doelen: duurzame landbouw door:

- **Beter bodembeheer** ->
- Waterconservering
- Waterkwaliteit (breed!!)

Regisserend programma

Publiek - privaat

bodemenwaterflevoland.nl

Actieplan
Bodem
& Water

Bodem als vertrekpunt met integrale aanpak

Het bevorderen van goed landgebruik

Bodemkwaliteit

(Grond)waterkwaliteit

Klimaatadaptatie
– en mitigatie

Kringlooplandbouw

(Agro)biodiversiteit

Methodiek Zicht op
de Bodemstructuur

Actieplan
Bodem
& Water

Gelijkwaardigheid en vertrouwen

- Gelijkwaardig samenwerken
- Geen onhaalbare doelstellingen
- ABW- procescriteria en projecten/activiteiten in actie: ontstaan uit interactie met agrariërs.
- Vakmanschap
- Achterste van de tong laten zien

Actie en 'go with the flow'

- ❑ Handelingsperspectief
- ❑ Bottom-up en Boeren leren van boeren' sleutel tot succes
- ❑ Bij initiatief /energie ruimte voor actie
- ❑ Samen ontdekken en laten groeien

Verbinden van activiteiten in netwerk

- Vanuit ABW-partners (programmamateam, aanjaagteam)
- Vanuit adviseurs
- Vanuit ondernemers
- Projecten aan elkaar koppelen en voortbouwen op opgedane kennis
- Bouwen van vertrouwen tussen ondernemers, overheden en adviseurs op 'lange' termijn – netwerk

Er is meer nodig dan kennis

- Verschillende behoeftes aan kennis bij ondernemers
- Individueel, groep en buur(t)mannen in projecten
- Nieuwe kennis leidt niet automatisch tot anders handelen;
- Geef ruimte aan weerstand en rouw
- Realiteitszin verdienmodel agrariër

Dilemma

- ❑ Spanning op ABW-procescriteria gezien druk op behalen KRW-doelstellingen in 2027 waarvan bekend is dat dit niet reëel haalbaar is
- ❑ Haaks op uitgangspunten FPLG en waterprogramma: noodzaak integrale aanpak en brede inzet bovenwettelijke maatregelen